

UČNI NAČRT

Učni predmet	Razred	Smer	Letno št. ur
Državlјanska vzgoja	4.	M	Najmanj 33 ur

OPREDELITEV PREDMETA

SPLOŠNI CILJI, VLOGA IN SPECIFIČNE KOMPETENCE DRUGI BIENIJ

Državlјanska vzgoja je od šolskega leta 2020/2021 samostojni predmet, ki ga prečno poučuje več predmetnih profesorjev. Formalna podlaga zanj sta zakon št. 92/2019 in ministrska uredba št. 35 z dne 22. 6. 2020, ki določa smernice za izvajanje tega predmeta na vseh stopnjah formalnega izobraževanja, od otroškega vrtca do višje srednje šole. Vsebino predmeta določajo tri temeljna področja: 1. ustava, nacionalno in mednarodno pravo, zakonitost in solidarnost; 2. trajnostni razvoj, okoljska vzgoja, spoznavanje in varovanje kulturne dediščine in ozemlja ter 3. digitalno državlјanstvo.

Splošni cilji predmeta so razvijanje aktivne, zakonite in na ustavi zasnovane državlјanske kompetence, spoštovanja človekovih pravic in človeškega dostojanstva, odgovornega odnosa do trajnostnega razvoja družbe, do varovanja okolja in kulturne dediščine ter oblikovanje zdravega, čutečega, strpnega in digitalno kompetentnega državlјana.

Vloga predmeta državljanska vzgoja, kateremu se v vsakem letniku namenja najmanj 33 ur letno, je okrepiti pri dijakih in dijakih zavest o skupnih evropskih vrednotah, o ciljih in delovanju različnih družbenih in političnih gibanj ter trajnostnih sistemov, o raznolikosti spolnih, rasnih, verskih in kulturnih identitet v Evropi in v svetu ter o potrebi po konstruktivnem dialogu s samim seboj in drugimi za odpravo kakršnekoli oblike nestrpnosti in nasilja.

V sklop državljanske vzgoje se v drugem bieniju in petem letniku umeščajo tudi podjetnostna (in podjetniška) kompetenca, zakonska določila o varstvu pri delu in poklicne in mehke veščine, ki jih dijakinje in dijaki dosegajo pri pridobivanju prečnih kompetenc in praktičnem usposabljanju z delom.

UČNE OBLIKE IN METODE

Pri uresničevanju učno-vzgojnega procesa se glede na cilje, vsebine in recepcijsko zmožnost dijakin in dijakov lahko uporabljajo naslednje učne oblike in metode: individualna učna oblika, delo v dvojicah in delo v skupinah, frontalni pouk ter razlaga, razprava, referat, delo z različnim gradivom, metoda ekskurzije, pričevanja, študij primera, igra vlog, okrogla miza, projektno delo in druge metode.

Zaradi prečnega poučevanja in še nedokončanega normativa za izvajanje novega učnega predmeta državljanska vzgoja se cilji, vsebine, čas izvajanja in medpredmetne povezave posameznih didaktičnih sklopov podrobneje načrtujejo ob začetku šolskega leta znotraj skupnega načrtovanja razrednih svetov.

V zavodskem kurikulu, ki ostaja pri predmetu državljanska vzgoja odprt, navajamo predloge za didaktične sklope po letnikih glede na razvojno stopnjo in recepcijsko zmožnost ter zanimanja dijakov in dijakin.

PODROČJE	DIDAKTIČNI SKLOPI	CILJI	VSEBINE	ČAS IZVAJANJA	MEDPREDMETNE POVEZAVE
	Priložnostne aktualne teme povezane z literaturo	Spoznavanje aktualnosti in različnih pravnih postopkov.	Le guerre nel mondo; la pena di morte	Prvo polletje	Italijanski jezik in književnost
1. USTAVA; PRAVO; ZAKONITOST IN SOLIDARNOST	Razvoj ustavnosti in parlamentarizma v 19. in 20. stoletju	Poglobljanje pomena ustave kot temeljnega zakona demokracije	Primerjava albertinskega statuta in italijanske ustave	Prvo dvomesečje	Zgodovina
	Nove ideologije na prelomu 19. stoletja	Spoznavanje vzrokov nastanka rasističnih ideologij	Začetki rasne teorije in rasne diskriminacije v 19. stoletju Suženjstvo in judovsko vprašanje v 19. stoletju	Tretje dvomesečje	
	Družina v predindustrijski in industrijski družbi Boj za pravice žensk in otrok od 19. do 21. stoletja	Spoznavanje strukture družine in vloge družinskih članov v predindustrijski in industrijski družbi Ozaveščanje o spreminjanju pojma družine v sodobni družbi	Družina kot "hišna skupnost" v predindustrijski dobi Jedrna družina v industrijski dobi Razni tipi družin v sodobni družbi Položaj žensk in boj za ženske politične pravice od 19. do 21. stoletja. Vloga otroka in boj	Četrto dvomesečje	Zgodovina

			za njegove pravice v družbi od 19. do 21. stoletja		
	Medverski dialog	S pomočjo cerkvenih dokumentov dijak spozna pomen medverskega dialoga in ekumenizma	Ekumenizem in medverski dialog (dialog rimskokatoliške cerkve z ostalimi kristjani in ostalimi verami v luči iskanja miru in spoštovanja)	Tretje dvomesečje	Verouk
	Vloga športa kot preventiva proti različnim oblikam zasvojenosti in drugim patološkim pojavom sodobne družbe	Dijaki razumejo vpliv redne športne vadbe in primerne prehrane na zdravje in dobro počutje Prepoznajo dejavnike tveganja v vsakdanjem življenju in v športu	Odgovornost do lastnega življenja in zdravja ter življenja in zdravja drugih Osebna higiena	Drugo polletje	Motorična in športna vzgoja
2. TRAJNOSTNI RAZVOJ, OKOLJSKA VZGOJA, SPOZNAVANJE IN VAROVANJE KULTURNE DEDIŠČINE	Obnovljivi viri energije	Izboljšanje izkoristka toplotnih in drugih strojev, spoznavanje prednosti in slabosti fosilne energije Spoznavanje pomembnosti sodelovanja in medsebojne delitve dobrin	Računanje in primerjanje izkoristka strojev, prenovljivi viri energije in sistemi za proizvodnjo električne energije, električni borzni trg, nuclear power plants, fission vs. fusion The sharing economy	Tretje in četrto dvomesečje	Mehanika, stroji in energija, angleščina Angleščina
	Ekonomija delitve				

	Varnost in zakonodaja	Razvijanje odgovornega odnosa do varnega praktičnega dela, spoznavanje posledic neodgovornega ravnanja	Zakonodaja v zvezi z varnostjo na delovnem mestu	Prvo dvomesečje	Mehanska tehnologija procesov in proizvodov
	Priložnostne teme trajnostnega razvoja, povezane z literaturo	Spoznavanje dobrega psihofizičnega počutja.	Educazione alla salute e al benessere mentale	Prvo dvomesečje	Italijanski jezik in književnost
3. DIGITALNO DRŽAVLJANSTVO	Matematični modeli za razumevanje realnosti	Razvijanje matematičnega mišljenja in zavesti o uporabnosti matematike v vsakdanjem življenju.	Matematični modeli (vezani na obravnavane funkcije) za razlago realnosti.	Tretje in četrto dvomesečje	Matematika
	Aktivno državljanstvo s pomočjo digitalnih tehnologij	Spoznavanje pozitivnih lastnosti uporabe digitalnih tehnologij v odnosu do javnih ustanov in pri drugih opravilih vsakdanjega življenja. Izražanje lastnih stališč o aktualnih družbenih in političnih temah.	E-storitve v državni upravi, pri spletnem nakupovanju, bančništvu. Politična participacija v digitalnem okolju. Sovražni govor na spletu.	Celoletno izvajanje	Matematika Italijanski jezik in književnost

Vsebine v krepkem tisku so temeljne.

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

Pri predmetu državljanska vzgoja pripada 50-odstotni delež končne ocene prečnim kompetencam in praktičnemu usposabljanju z delom (PUD), ostalih 50 % ocene pa se določi na podlagi ocen predmetov, pri katerih se prečno poučuje državljanska vzgoja.

VIRI

Introduzione dell'insegnamento scolastico dell'educazione civica. Legge 20 agosto 2019 n. 92.

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2019/08/21/19G00105/sg>

Decreto ministeriale n. 35 del 22 giugno 2020.

<https://www.miur.gov.it/documents/20182/2432359/Decreto+Ministeriale+n.+35+del+22+giugno+2020.pdf/43fa37c6-ce8c-86f0-e3fd-2171b034652c?version=1.0&t=1593499141290>

Linee guida per l'insegnamento dell'educazione civica.

https://www.indire.it/wp-content/uploads/2020/06/ALL.-Linee_guida_educazione_civica_dopoCSPI.pdf

Spremenimo svet: Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030. OZN 2015.

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZZ/Dokumenti/multilaterala/razvojno-sodelovanje/publikacije/Agenda_za_trajnostni_razvoj_2030.pdf

Priporočilo Sveta EU z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje.

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=NL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=NL)

Trst, 30. 6. 2021